

Veelgestelde vragen maaibeleid gemeente 's-Hertogenbosch

ALGEMEEN

1. Hoeveel gras is er in gemeente 's-Hertogenbosch?

In 's-Hertogenbosch hebben we zo'n 8 km² gras. Dit is verspreid over ongeveer 21.000 percelen. Bij elkaar opgeteld is dit gelijk aan 1600 voetbalvelden. We maken onderscheid tussen 'gazon' en 'ruw gras'. Zie onderstaande voorbeelden.

Afbeelding 1: gazon

Afbeelding 2: ruw gras (bloemrijk)

Een groot deel van het groen wordt beheerd volgens ecologische uitgangspunten. De aandacht voor biodiversiteit neemt de laatste jaren sterk toe. Op een aantal plekken maaien we minder vaak, zodat er meer verschillende plantensoorten gaan groeien. Het doel is meer biodiversiteit en daardoor een hogere natuurwaarde.

GAZON

2. Waar hebben we gazon we in de gemeente?

We hebben ruim 3 km² gazon in onze gemeente. We hebben gazon in parken, in woonwijken waar wordt gesport en gespeeld, bij hondenuitlaatroutes, op evenemententerreinen en op plekken waar goed zicht voor het verkeer nodig is. De komende jaren gaan we op diverse locaties het gazon omvormen naar ruw gras, hierdoor neemt de biodiversiteit toe.

De 3 km² gazon is verspreid over ongeveer 12.000 percelen.

3. Waarom hebben we gazon?

De gazons vervullen diverse functies, zoals een recreatieve functie, speelfunctie, ruimtelijke functie, hondenuitlaatroute, waterbergende functie en evenemententerrein.

4. Waarom wordt het gazon gemaaid?

Om het gazon in stand te houden is frequent maaien nodig. Als het maaibeheer verandert, verandert ook de grasvegetatie. Op sommige plekken is dat gewenst op andere niet vanwege het gebruik.

5. Hoe vaak wordt het gazon gemaaid?

Het aantal maaibeurten is niet vastgelegd. We werken op beeldkwaliteit, dat wil zeggen dat het gras een maximale hoogte mag hebben. De aannemer maait het gazon voordat het gras de vastgestelde hoogte heeft. Het aantal keer dat de aannemer maait hangt dus af van hoe snel het gras groeit. Dit wordt o.a. bepaald door de temperatuur, de hoeveelheid neerslag en de voedingsstoffen in de bodem en soort grond. Op zandgrond groeit gras minder hard dan op kleigrond. De aannemer bepaalt het moment van maaien. Gemiddeld is dit tussen 16-25 keer per jaar.

6. Wanneer wordt het gazon gemaaid?

We maaien in het groeiseizoen (maart – november).

De bloembollen in het gazon worden pas na het afsterven van het loof afgemaaid, hierdoor kunnen ze volgend jaar weer bloeien.

7. Waarom wordt er gemaaid als het droog is?

We blijven maaien op hondenuitlaatroutes en belangrijke verkeerspunten. Ondanks de droogte groeien bepaalde soorten gras en kruiden door. Omdat de hoogte van het gras dan niet meer voldoet aan de beeldkwaliteit gaat de aannemer toch weer maaien om de hogere soorten af te maaien. Ook willen we grasaren in het gazon voorkomen. Grasaren kunnen erg vervelend zijn voor honden, ze kunnen hierdoor verwond raken. Zodra het gazon, na enige regenval weer begint te groeien, beginnen de aannemers weer met het reguliere maaierwerk.

8. Wat is de ecologische waarde van gazon?

Gazon heeft een geringe ecologische waarde in vergelijking met natuurvriendelijk beheerd groen. Voor de biodiversiteit is variatie in de vegetatie waardevoller dan alleen kort gras. In kort gras leven weinig soorten, maar toch vinden sommige vogels hier wel voedsel. Zoals de merel die hier regenwormen zoekt. Gazon is wel goed voor de opvang van water.

RUW GRAS

9. Waar hebben we ruw gras we in de gemeente?

In totaal hebben we zo'n 5 km² ruw gras in onze gemeente. Dat is de helft van het openbaar groen. Ruw gras is lang gras waarin vaak ook andere kruiden en bloemen groeien. Je vindt dit vooral langs wegen, langs oevers van water en in het buitengebied.

De 5 km² ruw gras is verspreid over ongeveer 9.000 percelen.

10. Waarom hebben we ruw gras in de gemeente?

Ruw gras vormt een natuurvriendelijk leefgebied voor veel soorten planten en dieren. Het trekt allerlei insecten, vogels, kleine zoogdieren en bodemleven aan. Zij vinden hier voedsel en schuilplekken en kunnen er overwinteren.

11. Ik zie steeds meer ruw gras in de gemeente, klopt dat?

Het beleid van de gemeente is gericht op het versterken van de biodiversiteit. Daarom zetten we het omvormen van gazons naar meer ruw gras geleidelijk door. We doen dit op locaties waar dit bijdraagt aan de biodiversiteit, waar voldoende draagvlak is en waar het voldoende schaal en maat heeft. Niet alle gazons worden omgevormd naar ruw gras, want we houden natuurlijk ook rekening met andere functies van het gazon zoals recreatie en drukke verkeerspunten.

12. Waarom wordt ruw gras gemaaid?

Maaien is noodzakelijk om het grasland in stand te houden. Als we helemaal niet meer maaien ontstaat er vanzelf een bos. We verliezen daarmee ook de bloeiende en kruidachtige planten die we ook graag willen behouden voor bijvoorbeeld de graslandvlinders.

13. Hoe vaak wordt ruw gras gemaaid?

Ruim 97% van het ruw gras maaien we 1 tot 2 keer per jaar. Een klein deel (3%) van het ruw gras maaien we 4 keer per jaar.

14. Welke maaimethode(s) worden er gebruikt?

We maaien volgens hooilandbeheer. Dat betekent dat we maaien en na enkele dagen het maaisel afvoeren. Het afvoeren van het gras voorkomt dat de bodem verrijkt wordt met voedingsstoffen. Dit zorgt voor verschraling van de grond, waardoor er meer soorten kruiden komen. Dit is goed voor de biodiversiteit. Alleen langs drukke verkeerswegen staan we een maai-zuigcombinatie toe die het maaisel direct opzuigt.

15. Wanneer wordt er gemaaid?

We maaien 1 of 2 keer per jaar. De maai-frequentie en het maaimoment hangt af van voedselrijkdom, de locatie en de verkeersveiligheid. We maaien op 2 momenten in het jaar:

- Maaironde 1: eind mei tot half juli (week 23 t/m 28)
- Maaironde 2: begin september tot eind oktober (week 36 t/m 43)

Er zijn een paar uitzonderingen

- Ruw gras met bloembollen maaien we vroeg in het voorjaar. Zo voorkomen we dat de bloembollen door het overjarige gras heen moeten groeien. Hierdoor hebben ze meer kans om tot bloei te komen.
- Het maaien van bloemrijkgras is maatwerk. We maaien dit buiten de standaard maairondes. Het maaien gebeurt op afroep.
- Bij zeldzame soorten zoals de grote pimpernel, weidekervel en orchideeën houden we rekening met de meest gunstige maaiperiode om de soort in stand te houden.

16. Waarom wordt er soms gemaaid als de bloemen nog in bloei staan?

In ruw gras bloeien de bloemen op verschillende momenten. Er staat dus altijd wel iets in bloei. Het maaien heeft grote invloed op de aanwezig planten, bloemen en insecten. Maar het maaien is ook noodzakelijk om de graslandsoorten te behouden en ieder jaar terug te laten komen. Door rekening te houden met zaadvorming en insecten proberen we zo min mogelijk te verstoren. Ook laten we steeds vaker delen van de vegetatie staan zodat insecten hier kunnen overleven en zaden kunnen rijpen. Dit noem je sinusmaaien. Zie ook vraag 22.

17. Laten jullie ook ruw gras begrazen door schapen, runderen en paarden?

Ja, in o.a. Van Zwietenpark, Diezemonding, Kanaalpark en in de Grootte Wielen. We proberen dit op een manier te doen dat niet alles wordt weg gegraasd maar er ook voldoende vegetatie blijft staan.

18. Waarom staan niet overal bloemen in het ruw gras?

Dit hangt af van meerder factoren. Niet alleen de bodemomstandigheden maar ook de invloed van naast gelegen percelen, denk aan landbouw, intensief verkeer en de invloed van strooizout. De omvorming van grasland naar bloemrijk grasland heeft ook tijd nodig. Het kan wel 6 tot 10 jaar duren voordat andere plantensoorten hun plek vinden in het gras. Het is van belang om het maaien en afvoeren van maaisel consequent aan te houden zodat de bodem steeds schraler wordt. Bloemen en kruiden krijgen meer kans als de bodem voedselarmer is.

19. Houden jullie bij het maaien ook rekening met kwetsbare en zeldzame planten?

Jazeker. We houden rekening met kwetsbare en zeldzame soorten zoals de grote pimpernel, weidekervel en orchideeën. We maaien op een tijdstip dat gunstig is om deze soorten te behouden.

20. Waarom laten jullie het maaisel enkele dagen liggen?

Om te voorkomen dat het gemaaide gras voedingsstoffen aan de grond afgeeft wordt het maaisel na elke maaironde na 3 tot 7 dagen geruimd. Insecten en andere soorten krijgen zo de kans eruit te kruipen en het zaad kan zich verspreiden. Helaas kunnen niet alle soorten ontsnappen, denk aan de eitjes en rupsen van vlinders.

21. Waarom wordt soms de helft van een berm gemaaid?

Op sommige plekken maaien we gefaseerd. Bij een aantal bermen wordt de eerste meter langs de weg 2 keer gemaaid de rest 1 keer. Dit doen we om te voorkomen dat het gras over het fietspad, de weg of het trottoir hangt. Andere bloemrijke vegetaties maaien we bewust gefaseerd vanwege de overlevingskansen van insecten en zaadvorming. Dit noem je sinusmaaien. Zie ook vraag 22.

22. Wat is sinusmaaien?

Sinusbeheer is een vorm van gefaseerd maaien, waarbij variatie en flexibiliteit centraal staan. In het kort komt sinusbeheer erop neer dat er bij elke maaibeurt een deel van de vegetatie blijft staan. Maar dan wel in wisselende patronen (sinussen). Hierdoor ontstaat een maximum aan variatie in soorten, van kort gras tot ruigten en alles wat daar tussen in zit. Zo is er op elk moment van het jaar voor elk wat wils; van nectarplanten tot overwinteringsplekken. Sinusmaaien is de meest insectenvriendelijk wijze van beheer en het ziet er ook nog eens erg mooi en interessant uit. We gaan het sinusmaaien in onze gemeente steeds vaker toepassen op percelen die voldoende afmeting hebben. Op smalle bermen of kleine percelen is deze vorm van maaien niet mogelijk.

23. Ik hou niet van ruw gras in mijn buurt. Mag ik het zelf maaien?

Nee, u mag het niet zelf maaien. Natuurvriendelijk beheerd gras is onderdeel van een aaneengesloten netwerk van stadsnatuur. Dit netwerk vormt een route waarlangs planten en dieren zich (veilig) kunnen verplaatsen. Meer natuur in de stad zorgt voor meer leven, maar ook voor verandering van de openbare ruimte. We begrijpen dat het even wennen is. De één vindt dat misschien rommelig, terwijl de ander er juist van geniet.

24. Ik zie elk jaar andere bloemen terugkomen? Hoe kan dat?

Dat is normaal. Vanwege de groeiperioden en het maaien ontstaat er elk seizoen een ander beeld. Bij inzaaien heb je het eerste jaar kleurrijk bloemenmengsel, na enkele jaren verdwijnen de eenjarige kruiden en blijft de natuurlijke kruidenvegetatie over. Een voorbeeld is de klaproos. Deze komt spontaan op nadat er in de grond is gegraven, maar verdwijnt weer na een jaar.

25. Bloemenlinten en Vlinder-idylles

Op sommige locaties leggen we bewust bloemenlinten aan, vaak samen met buurtbewoners. Bloemenlinten zijn stroken bestaande uit inheemse wilde bloemensoorten zoals margrietten, korenbloemen, veldsalie, slangenkruid en vele andere fraaie soorten. Hiermee helpen we de natuur een handje, het geeft snel resultaat en ziet er ook nog eens mooi uit. Voor de bloemenlinten wordt een deel van de grasmat verwijderd. Daarna zaaien we het in met speciaal geselecteerd zaad met soorten die hier van nature thuis horen. Na verloop van tijd (dit kan soms 1-3 jaar duren), ontwikkelt zich een bloemenpracht die veel vlinders en bijen aantrekt. Een Vlinder-idylle werkt volgens het zelfde principe, maar deze leggen we aan samen met de Vlinderstichting. De zadenmengsels die we gebruiken zijn erg kostbaar. We passen dit daarom alleen op specifieke plekken toe.

Hebt u een andere vraag of opmerking over het gras in uw buurt?

Laat het ons weten via de [BuitenBeter app](#)